

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérva.

TARTALOM. Az év végéhez. — A belföldi különlegességi szivarok. — Ajánlatok.

Az év végéhez.

A legközelebb megjelenő számmal fennállása hetedik évébe lép ezen, a dohány nagy- és kisárusok érdekeit szolgáló szaklap.

Ha visszapillantást vetünk azon vívmányokra, melyeket ezen írott harcok részint elért, részint az általa megpendítettek eredményhez vezettek, fennhíjazás nélkül nyugodt lelkiismerettel elismerhetjük, hogy a dohánygyedárúság terén ezen lap megindítása óta nagy előhaladást látunk, a mely annak kijelentésére jogosít, hogy ennek nagyobbrésze a mi fáradozásunknak köszöni létét. Nagyon illetlen volna, mint ama újításokat s némely változások keresztülvezetésével járó kalamitásokat, melyek léteztek, itt regisztrálni annak kimutatására, hogy ezt mind a toll, tinta s nyomdafesték hozta létre, bár annak kimutatása egyáltalán nehézségekbe nem ütköznék. Azonban nekünk nem az a feladatunk, a megtörténtekért babékoszorut aratni akarni s egyesek, különösen az érdekeltek köszönetét ki-csikarni, hanem inkább bebizonyítani, hogy a „Dohányárusok Közlönyének“, mint szaklapnak fennállására égető szükség van, különösen ha figyelemre méltatjuk, hogy a magyar dohánygyedárúság az osztrák egyedárúság mellett a világ összes államai között első helyen áll.

Persze ezt tisztelt olvasóinknak elmondani fölöslegesnek kell tartanunk. Mert de facto vitalis érdekekről van itt szó és az életbeléptetett újítások egyrésztől mindenkinél jölesnek, másrésztől csak kívánatos, hogy a sok panasz, a mely itt-ott felmerül, egy szaklapban megbeszélhető legyen, a mely mindazok kezébe kerül, a kik hivatva vannak annak elbíráására és a hiányok megszüntetésére. S mégis már sajnos azon kínos helyzetbe jutottunk, hogy a lapunkat olvasó dohánytözsérek nagyrészenek szemrehányást kell tennünk, úgy a hivatásuk, mint a szaklapunk ellen elkövetett meg-rögzött indolenciáért.

Sajnos, a mi dohányelárusítási viszonyaink oly alacsony fokon állanak, hogy fáradságunkba kerülne az ország 42,000 dohányárusa között legalább a legesekélyebb számot megállapítani, a kik csak megközelítőleg szakmájukhoz értenének. Sőt az ország dohánygyedárúsai között talánunk olyanokat, a kik a m. k. dohánygyártmányokat csak azért tartják, hogy boltjukban eladásra készen álljanak és üzletük nagyobb forgalmát elősegítsék, egészen eltekintve a vidék kis dohányárúsaitól, a kik egy pár dohányfajtát csak

a pálinkát szomjazó parasztok kedvéért tartanak.

Igy csak egy csekély része marad azon árusoknak, a kik testtel és lélekkel hivatásuknak élnek s ezek azok, a kik e szaklaphoz első megjelenése óta ragaszkodnak, annak tendenciáit lelkesedéssel helyeslik s vezetésünk után indulnak.

És ebben fekszik az ok, hogy lapunk nem képes mindazt keresztülvinni, a mit programmszerűleg keresztülvetni vállalkozott. A dohánykisárusok ezrei és a dohánygyedárusok száza, a kik hivatásukkal legkevésbé sem törődve, magukat önként a közösségből kivonják, tulajdon többiségük által az ügynek annyival is inkább ártanak, mert csak papiros szerepelnek. Az ő ténykedésük sem csekély, sem passzív és miután számuk tulajdon nagy, nem vagyunk képesek egyebet tenni, mint a viszonyokkal számolva, a jelenlegi megszokott módon ténykedésünket tovább folytatni. Hogy milyen a mi ténykedésünk és mit értünk el vele, azt már említettük és ez oly töké, a mely miatt nem kell pirulnunk. Sok és igen sok történt az utolsó években, úgy az elárusítás, mint a gyártás terén. A dohánygyedárúság épüget, mint a kistözsér nem többé az alárendelt hivatásokok szeszélyétől függő kereskedő s ha a jelek nem esalnak, az elárusítás oly módon lesz rendezve, a mint azt mindenki óhajta. De a forgalomba kerülő dohánytermékek is esetről-esetre oly formában lesznek gyártva, a mint azt a közönség és az árusok kívánják. Sőt a legutóbbi napokban volt alkalmunk tapasztalni, hogy az évek hossza során át sürgetett világos szivarok már most nagy mennyiségben készülnek, illetve a városokba elárusítás végett küldetnek. Ezen tünetek egészen világosan tanuskodnak arról, hogy a közönség és az árusoknak általunk hangoztatott óhajai illetékes helyen figyelembe vétetnek s arra oly súlyt fektetnek, mint magára a dohánygyedárúságra.

A kit az általunk képviselt ágnak állami kezelésénél előforduló eshetőségek érdekelnek s azokat felfogni tudja és ha lapunkat figyelemmel kíséri, annak arra a meggyőződésre kell jutnia, hogy hivatásunkat egyoldalulag semmiesetre sem fogtuk fel. Mi megbírájuk úgy az egyik, mint a másik oldalon mindazt, a mi előttünk károsnak látszik s nem hallgatunk el semmit, hogy ha kell azon veszélyekre rámutatni, a melyek ebből előállhatnak.

Messze távol eső vagy megtörtént, de meg nem történtté nem tehető események figyelmünket csak annyiban költik fel, a

memnyiben azokat a később tapasztalható mulasztásoknál, mint begyűjtött anyagot felhasználhatjuk.

Mi ezen magatartásunkat helyesnek tartjuk és csak a dohánygyedárúság terén kell előre törekednünk.

Ezen okból az egyesek érdeke csak akkor tartozik ráunk, hogy ha az összesség érdekkörébe vág. Ez okból a mi tudósításaink az események fölül úgy hangzanak, a mint itt vagy ott történtek, menten minden dicsérettől vagy bírálattól, hanem a tényálladéknak megfelelően híven. Egy oly szaklap, mint a miénk, hogy ha a kitűzött célját becsülettel elérni akarja, nem beszélhet akkor, a mikor hallgatnia kell s nem hallgathat akkor, a mikor beszélnie kell. A m. k. dohánygyedárúsági igazgatóságot azon eltökélt szándék kell hogy vezérelje, miszerint gyártmányait folyton javítsa és a közönségnek valami értékeset nyújtani képes legyen, de azonkívül azon fontos feladat vár reá, hogy a dohánygyedárúságot jövedelmezővé tegye.

Hogy ezen mindkét cél könnyen összeegyeztethető, mutatják azon eredmények, a melyeket mindenkor és szívesen elismertünk. Mi azonban főleg azt akarjuk elérni, hogy az árusok e mellett nemcsak hogy ne hátráltassanak, hanem lehetőleg előmozdíttassanak.

A mi törekvésünk, a melyet e téren kifejtünk, abban áll, hogy az árusokat keresetképesé tegyük s a hivatásukat mindama apró s nyomasztó terhekkel megszabadítsuk, a melyeket észlelünk.

A mi feladatunk, a mint látható, nem könnyű s ha mégis azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy eredményeinkről beszélhetünk, akkor büszkék vagyunk ezen eredményekre, daczára annak, hogy a nehézségek, melyeket le kellett küzdennünk és épen azon körből származtak, a melyekért dolgoznunk kellett, bennünket kijózaníthattak volna. És így jelen számmal zárjuk le ezen jó, érdemes és nehéz ügynek szolgáló szaklapunk hatodik évszámát azon egyedüli kívánsággal, hogy a mi törekvésünk minden oldalról azon értelmezéssel találkozzék, a mely szükséges, hogy azon nemes célok eléresenek, a melyeket zászlónkra irtunk: *Előmozdítását az egyedárúságnak s általa az elárusítók érdekeinek előmozdítását.*

A belföldi különlegességi szivarok.

Bécsen keresztül kaptunk egy szakértőtől levelet, a ki azon cikkünket, amely a belföldi különlegességi szivaroknak az általános elárusítás alá bocsátása iránti javaslatot tartalmaz, teljesen osztja s annak az adott viszonyok között nagy fontosságot tulajdonít.

Hogyha a levélíróknak hitelt adhatunk, a mint hogy nincs okunk az ellenkezésre, akkor a mi javaslatunk, hogy Rabbi Akiba szavaival éljünk, már régen megvolt, sőt már többször lett előterjesztve, a nélkül, hogy végleges eredményre vezetett volna.

A mint bennünket emberünk biztosít, úgy a Favorita, mint a Regalia-media, nemkülönben az annak idején kedvelt Vevey-szivaroknak az általános elárúsításba való bevonása iránt felvetett eszme a mk. pü. miniszterium részéről megpendített s annak végrehajtása csak a cs. kir. osztrák pü. miniszterium aggodalmán múlt, a mennyiben az eszmét ugyan mereven vissza nem utasította, hanem annak kereszttüvitelét más időre halasztotta. Hogy ha jól vagyunk értesülve, akkor elérkezettnek véljük azt az időt, hogy az elárúsítás terén változás fog történni, a mely ugy sem tűr már haladékat. Hisz az osztrák dohányelárúsítási illetve fogyasztási viszonyok a mi viszonyainkkal majdnem egyformák.

Azonkívül a két testvér egyedáruság egy és ugyanazon elárúsítási tarifával bír egy a szivar-nem, mint név s az ár tekintetben.

Továbbá úgy a magyar, mint az osztrák elárúsítási tarifák nélkülöznek imponás számú oly szivar-nemeket, a melyek a vevőt a vételre különösen ösztönöznék. Az a pár szegény szivar-fajta, a mely $1\frac{1}{2}$ krmál kezdődik és 9 krajczárnál végződik, ezek oly termékek, melyek egy kis és pénzühiányban szenvedő magán gyárosnak, de nem oly két állami dohány egyedáruságnak, a melyeket némesek 130 frtnyi évi fogyasztási összeg felett, sőt mi több szükség esetében végtelenségig menő összeg felett rendelkeznek, diszére válnak. Nagyon szivesen vennék, hogy ha az elárúsítási tarifában bevezetett szivar-nemek mellé legalább paralell szivar-nemet állítanának, a mely árban ugyan egy, de kinézésben más formát nyerne. Továbbá, hogy az árak ne a 9 krajczárnál végződjenek, hanem 10, 11 és 12 kros belföldi eredetű szivarok kaphatók lennének. De mit várjunk attól a pár szivar-nemtől, a mely névben, árban, alakban s kinézésben száz év óta változást nem szenvedett.

És hol kellene ezen különbözetest keresni? Talán jóságában? hagyjuk azt! Talán formájában? Ez mégis modernebb lett! Talán az árban? Nem, az árak azért nem lettek nagyobbak, mert a mai krajczár a volt krajczárnál nem több! De minden gyáros köteles legalább egy félszázadban a gyármányain valami változást végrehajtani és e tekintetben nem lehet a szivar-gyáros az utolsó! Egyedáruság ide, egyedáruság oda, utóvégre az egyedáruság is csak minden körülmények között existálni akar és ezt mindenki tudja. Tulajdonképen számolni kell az idővel és utat kell teremteni!

Hisz kedveskedések nyújtásával, úgy véljük, az egyedáruság új és újabb felvirágzását akarja látni s azt nem olyan formában vezetni, a mely az újabb korral lépést tartani nem képes.

Mi a szivar-nemek az általános elárúsításban való szaporítása ügyében többször emeltük fel szavunkat, de véleményünknek tagadása még sohasem következett be, sőt ellenkezőleg, mindenütt s minden helyen véleményünk osztatott. De mindig és mindenkor azzal az ellenvetéssel találkozunk, hogy a szivar-nemek szaporítása az állami elárúsításnál sokkal nagyobb akadályokba ütközik, mint a magánipárnál. Szivesen osztjuk ezt, a mennyiben ezen nehézségeket belátjuk s ezek előttünk nem is ismeretlenek. Azonban mit jelentsen az, hogy két olcsó és kedvelt belföldi szivar-nem, a milyen a Favorita és Regalia-media, a különlegességben árultassék, a helyett, hogy azokhoz mindenki hozzáférhetőse által fogyasztásának megtízszerezése elő-

mozdítottassék és lehetővé tétessék, ez nem megy a fejünkbe. Lehetetlen, hogy ennek az elárúsítási provisió volna az oka, a mely az általános elárúsításnál magasabb ugyan, de egy tokszárnál többet nem ér és ez legyen az az akadály, hogy ezen szivar-nemek az általános elárúsítóknak ki ne szolgáltatassanak.

Akár hogy gondolkodunk a felől, ezen dolgot egy irányban sem tudjuk a szükséges gyakorlati intézménnyel összhangzásba hozni, s indokolni, hogy ha az elárúsítás terén ezen kis változást elmulasztják vagy elodázzák. Vagy talán ezen szivarok előállításá, feltéve, de nem engedve, hogy ha azok forgalma még oly óriási volna, zavart okozna-e? Ezen eset a lehetetlenségek közé tartozik, a mennyiben az előállításuk lehetetlensége egyforma volna, eltekintve attól, a nőtőlön növvő fogyasztásuk meg nem gátolható, a Duna folyásának egy vagy két kézzel való meggátolásával.

De menjünk a dologra!

Az általános elárúsítás szükségli a szivar-nemek előteremtését, és szaporítását, szükséglet egy pár szivar-nemet, a mely 10, 11 és 12 krajczárba kerülne, szükséglet egyuttal egy gyöngye világos, olcsó oly szivar-nemet, mint a Regalia-media s ez mind egy pillanat alatt megvolna, hogy ha az a kis változás, a mely minden nehézség és a gyárak különös megterhelhetőse, valamint más fogyasztásnak örvendő szivarok veszélyzetése nélkül keresztül vitetnék és életbe léptetnék.

A mi a különlegességi árudákat magát illeti, azok lassan-lassan javaslatunk értelmében kizárólag a külföldi szivar-nemek elárúsításával lennének megbizandók, annál is inkább, mert természetszerűleg különlegességek csak ezek lehetnének.

Nagy ellenmondás, sőt abszurdumnak nevezhető az a körülmény, hogy a különlegességi árudákban 5, 6 és 7 krajczáros szivarokat kell, hogy valaki keresse, míg ellenben a 24 kros szivarok a közönséges árudákban mindenkinek rendelkezésre állanak. Utóvégre kell, hogy ezen az elárúsítás terén mutatkozó alig érhető hibák megszüntessenek, hogy ha nem csak anyagi, hanem erkölcsi eredményt elérni akarunk, a melyeket a két államterületen létező egyedáruság egymással szemközt állít, s a hol arról van szó, hogy nemcsak az ipari, hanem kereskedelmi téren is becsületet arassunk.

Segédszerkesztő: **Heltai Nándor.**

Ajánlat.

54750/98. A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tételük, hogy Gyálu községében lemondás folytán üresedésbe jött dohánygyárudára betöltése végett írásbeli ajánlatok beadása utján 1898 évi december hó 30-án d. e. 10 órakor a pénzügyigazgatóságnál versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyalásban résztvenni kívánók sajátkezüleg aláírt s 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlataikat f. évi december hó 30-ik napján d. e. 10 óraig alólrít pénzügyigazgatóság főnökségénél nyújtásák be.

Bánatpénz fejében az ajánlathoz 200 frt készpénzben vagy a tőzsdén jegyzett értékpapírokban melléklendő, továbbá a nagykorúságot, polgári állást és erkölcsi magaviseletet igazoló bizonyítványok is esatolandók. Az ezen vállalatnál mérvadó feltételek és az azzal egybekötött kötelezettségek iránt, valamint a szerkesztendő ajánlatok miképen kiállítására nézve pályázni kívánók által alulrít pénzügyigazgatóságnál és a kolozsvári pénzügyőri biztosságnál bővebb felvilágosítás szerkesztendő.

Kolozsvárt, 1898. évi december hó 10-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Ajánlat.

65720/98. A nyitrai m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy érsekújvári dohánynagy és különlegességi árudának nyilvános árlejtés utján leendő betöltése végett 1898. évi december 29-én délelőtti 10 órakor a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog megtartatni.

Az árlejtés tárgyát ugyan a versenyzők által a dohányeladás után igénybe veendő ellátási díj fogja képezni, mindazonáltal a kincstár fentartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon válasszhasson, mi okból valamely versenyző semmi esetben sem túmaszthat igényt a betöltendő nagyárudának adományozására csupán azon okból, ha esetleg a legesekélyebb eladási jutaleket veszi igénybe.

Ezen dohánygyárudára, melynek volt vállalkozója 1 azaz egy százaléknyi tőzsdijban, különlegességi áruda után pedig 3 (három) $\frac{1}{10}$ díjban részesítette, a dohányanyagot a 91 kilométernyi távolságra fekvő pozsonyi kir. dohánygyárból a bélyegeket és váltóúrlapok szükségletét pedig az érsekújvári kir. adóhivatalnál szerzi be és hozzá dohánybeszerzése végett 245 kisárus van utalva.

A dohánygyárudára 1897. évi forgalma összesen 200266 frtot tett, melyből a fogyasztóknak való saját elárúsításra 12537 frt, a hozzáutalt kisárusokra 189553 frt esett, ezenkívül a különlegességi dohánygyármányokat 7711 frt, továbbá bélyegjegyek és váltóúrlapokat 20110 frt értékben árusított el, megjegyeztetvén, hogy a dohánygyárudával a bélyeg és váltóúrlapok eladásának kötelezettsége $1\frac{1}{2}\frac{1}{10}$ -nyi ellátási jutalék mellett, a különlegességi, valamint valódi havanna szivarok eladásának jogosultsága is egybe van kötve és hogy az utóbbira nézve az eladási engedély $1\frac{1}{2}\frac{1}{10}$ vagy ennél kisebb tőzsdijnak igénybe vétele mellett adatik meg.

A vállalkozó köteles leend 21 napi szükségletnek megfelelő 3500 frtnyi tartalék készletet folyton érintetlen, teljességben fentartani, a dohánynagy és az avvai egybekötött kisárudát Érsekújvár városában élénk forgalmu helyen, egy tökéletesen száraz és esinos bolti és raktári helyiségben elkülönítve, minden más üzlettel személyesen kezelni és a dohányeladási szabályok 44. §-ában megjelölt négy rendbeli könyvet pontosan vezetni.

Nyitra, 1898. december 12-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

52754.

VIII.1898. Árlejtési hirdetmény.

A szolnoki m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy Karczag városában felmondás folytán megürült m. kir. dohánygyárudára betöltése céljából ezen kir. pénzügyigazgatóságnál 1898. évi január hó 5-én délelőtti 10 órakor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A- 1897. évi dohányanyag forgalma a főárudának összesen 131,510 frt 90 krt tett ki, a kis árudáé pedig 4272 frt 93 krt, megjegyeztetvén, hogy ezen főárudához 151 dohány kisárus van utalva. Az eddigi eladási díj $1\frac{1}{2}$ kr. volt. Ajánlat tárgya az az eladási díj, melyet ajánlatot tevő igényel.

Állandó raktáron tartandó 6000 frt értékű készlet és 4 napi szükségletnek megfelelő, utóbb megállapítandó mennyiség.

Ajánlat esetén 600 frt bánatpénz pénzben vagy óvadékhitelse értékpapírokban melléklendő vagy valamely királyi adóhivatalban leteendő.

Az ajánlat 1898. év január 4-ki déli 12 óraig az alatt írt pénzügyigazgatóságnak zárt borítékban beadandó.

Szolnok, 1898. év december 12.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Zum Jahresschlusse. — Inländer Spezialitäten-Sorten. — Ajánlat.

Zum Jahresschlusse.

Mit dem Erscheinen der nächstfolgenden Nummer tritt dieses, den Interessen der Gross- und Kleintrafikanten gewidmete Fachblatt in den siebenten Jahrgang seines Bestehens.

Wenn wir heute einen Rückblick auf die Errungenschaften werfen, welche diese papierenen Streiter theils erfochten, theils angeregt und zu Erfolgen geführt haben, so müssen wir ruhigen Gewissens, bei Vermeidung jeder Anmassung, bekennen, dass wir auf dem Gebiete des Tabak-Monopols seit dem Erscheinen unserer Blätter solch mannigfache Fortschritte erblicken, die uns dazu berechtigen zu sagen, dass ein grosser Theil derselben unseren Bemühungen zu danken ist.

Es wäre zu abgeschmackt, wollten wir jede einzelne Neuerung, jede Abstellung einer Kalamität, wie sie ehemals geherrscht, hier registriren und den Nachweis erbringen, dass dies Feder, Tinte und Druckerschwärze zuwege gebracht, obgleich dieser Nachweis keinerlei Schwierigkeit unterliegen würde. Allein, uns ist es nicht darum zu thun, für geschehene Thaten Lorbeern einzusammeln und den Dank der zunächst Beteiligten herauszufordern, als vielmehr darzulegen, dass die Existenz eines Fachblattes, wie es der „Dohányárusok Közlönye“ ist, eine dringende Nothwendigkeit geworden, angesichts dessen, als das ungarische Tabak-Monopol nebst dem österreichischen unter sämtlichen Staatsmonopolen der Welt an erster Stelle steht. Freilich, es sollte und müsste die Nothwendigkeit entfallen, unserem Leserkreise all das zu sagen! Sind es doch de facto die ureigensten Interessen, von denen hier die Rede ist und kommt doch jede Neuerung, die eingeführt, jedem Einzelnen zu Gute, wie es anderseits nur ersprieszlich nützen kann, wenn die mannigfachen Beschwerden, welche hier und dort auftauchen, in einem Organ besprochen werden, welches all denen in die Hände gelangt, die herufen sind, dieselben zu untersuchen und die Mängel zu entfernen. Allein, leider sind wir in die traurige Lage versetzt, einem grossen Theil unseres Leserkreises unter den Verschleissern den Vorwurf der krassesten Indolenz, sowohl ihrem Berufe gegenüber, wie auch unserem Fachblatte gegenüber, machen zu müssen.

Leider steht unser Verschleisswesen auf einer solch niederen Stufe, dass wir Mühe hätten, unter den 42,000 Verschleissern des Landes, mehr als einen sehr geringen Bruchtheil herauszufinden, der sein Fach auch nur oberflächlich verstehen würde. Ja, wir finden sogar unter den Grosstrafikanten Ungarns solche Leute, welche die ung. Tabak-Produkte als etwas betrachten, was in ihrem Geschäftslokale nur darum zum Verkaufe aufliegt, damit ihr Geschäft eine grössere

Frequenz aufweise, ganz abgesehen von dem grössten Theil der Kleintrafikanten in der Provinz, welcher einige Sorten Tabake hält für schnapsdurstige Bauern. So verbleibt denn nur noch ein kleiner, sehr kleiner Kreis solcher Verschleisser, die ein warmes reges Interesse ihrem Berufe entgegenbringen, und dieser ist es auch, welcher treu und fest, vom Anbeginne des Erscheinens unseres Blattes zu demselben hält und dessen Tendenzen begeistert billigend, unserer Führerschaft folgt.

Und hierin liegt auch der Grund, warum nicht all das, was programmässig unser Blatt durchzusetzen gewillt ist, ausgeführt werden kann. Sind auch die vielen Tausende von Verschleissern, welche sich um ihren Beruf nicht im geringsten kümmern, freiwillig der Interessengemeinschaft entzogen, so schaden sie gleichwohl anderseits durch ihre erdrückende Majorität, und dies unsomewhat, als sie nur auf dem Papier mitgezählt werden können. Weder aktiv, noch passiv ist ihr Verhalten, und da ihre Zahl numerisch gross ist, vermögen wir auch nichts Anderes zu thun, als mit den Verhältnissen rechnend, unsere Thätigkeit in der bisher geübten Weise zu vollführen.

Wie diese Thätigkeit beschaffen ist, was wir gethan und vollbracht, das ist, wie bereits erwähnt, ein Kapitel, über welches wir nicht zu erörtern brauchen. Viel, sehr Vieles ist in den letzten Jahren geschehen, sowohl auf dem Gebiete des Verschleisswesens, wie auf dem der Fabrikation. Der Grosstrafikant ist ebensowenig ein von den Launen subalternen Beamten abhängiger Kaufmann mehr, so wenig dies der Kleinverschleisser ist, und wenn nicht alle Anzeichen, die dafür sprechen, trügen, so dürfte der Verschleiss in einer Weise geregelt werden, wie dies wünschenswerth wäre. Aber auch die in den Verschleiss gelangenden Tabak-Produkte werden nach und nach in jener Gestalt fabrizirt, wie dies Publikum und Verschleisser wünscht. Erst in den letzten Tagen hatten wir Gelegenheit zu erfahren, dass sogar die seit Jahren stürmisch begehrten lichten Zigarren nunmehr in der erwünschten Menge angefertigt werden, beziehungsweise in den Städten zur Ausgabe gelangen. Diese Erscheinungen belehren uns ganz deutlich, dass man massgebenden Ortes die durch uns verdolmetschten Wünsche des Publikums, wie der Verschleisser beachtet und ihnen jenen Werth beilegt, den dieselben auch für das Tabak-Monopol besitzen.

Wer Sinn und Verständniss für die Vorgänge in dem durch uns vertretenen Zweig der staatlichen Verwaltung besitzt, der dürfte, wenn er unsere Blätter mit Interesse verfolgt, zur Ueberzeugung gelangen, dass wir unsere Aufgabe keineswegs einseitig auffassen. Wir bekriteln auf der einen, wie auf der anderen Seite all das, was uns schädlich 'dünkt und

nehmen kein Blatt vor den Mund, wenn es heisst, auf Gefahren hinzuweisen, die entstehen könnten, Geschehnisse, die weit hinter uns liegen, oder die nicht ungeschehen gemacht werden können, erregen nur insofern unsere Aufmerksamkeit, als wir dieselben als werthvolles Material für zukünftige Unterlassungen verwenden. Uns erscheint dieser Modus als der richtigste, um auf einem Gebiete, wie das Tabak-Monopol es ist, vorwärts zu schreiten.

Aus dem Grunde kann auch das Interesse des Einzelnen uns nur dann berühren, wenn es in die Interessensphäre der Gesamtheit fällt. Aus dem Grunde lauten aber auch unsere Berichte über die Vorfälle, wie sie sich hier und dort ergeben, frei von jeder Tendenz zu loben oder zu bekriteln, nur den jeweiligen Thatsachen entsprechend.

Ein Fachblatt, wie das unsere, wenn es ehrlich bestrebt ist, sein vorgestecktes Ziel zu erreichen, vermag auch nicht zu reden, wenn es schweigen und zu schweigen, wenn es reden soll.

Die kön. ung. Tabak-Regie, von dem Bestreben geleitet, ihr Produkt stets zu verbessern und dem Publium möglichst Werthvolles zu bieten, sie hat aber auch noch eine andere wichtige Aufgabe zu lösen, und diese heisst, das Tabak-Monopol möglichst einträglich zu gestalten.

Dass sich diese beiden Ziele recht gut miteinander vereinigen lassen, das beweisen Resultate, die wir jederzeit gerne und dankbar anerkennen. Für uns jedoch handelt es sich aber auch darum, dass die Interessen der Verschleisser dabei nicht nur nicht gefährdet, sondern möglichst gefördert werden. Die Tendenz, welche wir unserseits dabei befolgen, besteht darin, die Verschleisser erwerbsfähig zu machen und ihrem Berufe all jene kleinen oder drückenden Lasten aus dem Wege zu räumen, die wir irgendwo erblicken. Unsere Aufgabe ist daher, wie man sieht, keine leichte, und wenn wir gleichwohl in der glücklichen Lage sind, von Erfolgen die wir erzielt haben, zu sprechen, so sind wir stolz auf diese Erfolge, wenn auch die Schwierigkeiten, die wir zu bestehen hatten und die uns lediglich gerade aus jenen Kreisen, für welche wir arbeiten, bereitet wurden, geeignet wären, uns zu ernüchtern.

Und so beschliessen wir mit dieser Nummer den sechsten Jahrgang, dieses, einer guten, würdigen und hochwichtigen Sache dienenden Fachblattes, mit dem einzigen Wunsche, dass unser Bestreben allseits jenem Verständniss begegnen möge, welches nothwendig ist, die edlen Ziele zu erreichen, die wir auf unsere Fahne geschrieben: *die Förderung des Tabak-Monopols und die Förderung der Interessen der Verschleisser durch dasselbe!*

Inländer Spezialitäten-Sorten.

Auf dem Umweg über Wien kommt uns das Schreiben eines dortigen Fachmannes zu, der, angeregt von unserem Artikel über die inländer Spezialitäten-Zigarren und deren Uebergabe an den allgemeinen Verschleiss, unseren Vorschlag vollständig gutheisst und demselben die grösste Wichtigkeit unter den dermaligen Verhältnissen beilegt. Können wir dem Briefschreiber Glauben schenken, und wir haben keine Ursache dies nicht zu thun, dann ist unser Vorschlag, um mit Rabbi Akiba zu sprechen, schon dagewesen, ja, er soll sogar schon des Oefteren vorgelegen sein, ohne dass es dabei zu einer endgiltigen Entscheidung gekommen wäre.

Wie uns unser Gewährsmann versichert, soll die Idee, sowohl die Favoritas-Zigarre, wie auch die Regalia-Media, ferner die zu einer Zeit beliebt gewesen Vevey-Zigarren, dem allgemeinen Verschleiss einzuverleiben, von Seite des kön. ung. Finanz-Ministeriums angeregt worden sein, und die Angelegenheit stiess nur auf Bedenken bei dem kais. kön. Finanz-Ministerium Oesterreichs, welches jedoch gleichfalls nicht entschieden ablehnte, sondern bloss die Ausführung auf einen anderen Zeitpunkt verschob.

Sind wir gut berichtet worden, dann halten wir den Zeitpunkt für gekommen, wo zu einer Aenderung im Verschleiss geschritten werden müsste, welche keinen Aufschub verträgt. Die Verschleissverhältnisse, beziehungsweise die Consumverhältnisse in Oesterreich sind so ziemlich die gleichen, wie bei uns. Ausserdem besitzen die beiden Schwestern-Monopole ein und denselben Verschleissstarif, nach Gattung, Name und Preis. Ferner mangelt es sowohl dem österreichischen, wie dem ungarischen Verschleissstarife an einer imponirenden Anzahl Sorten, welche den Käufer zum Kaufe sonderlich anmiren könnten. Die dermaligen paar Sorten, welche bei 1½ Kreuzer beginnend, bereits bei 9 Kreuzer enden, sind allenfalls Darbietungen für irgend einen kleinen, mit Geldmitteln kämpfenden Fabrikanten der Privatindustrie, nicht aber für zwei Staats-Monopole, die über einen jährlichen Consum von 130 Millionen Gulden verfügen und deren Geldmittel, wenn es Noth thut, in's Unendliche reichen.

Wir liessen es uns gefallen, wenn zumindest jede der im Verschleissstarife angeführten Sorten zumindest eine Parellel-Sorte neben sich hätte, die im Preise gleich ist und in der Form von einander abweicht. Weiters, wenn die Preise nicht schon bei neun Kreuzern aufhören würden und es auch 10-, 11- und 12-Kreuzer-Zigarren inländer Ursprungs geben würde.

Allein, was will man von diesen paar Sorten eigentlich, die nach Namen und Preisagen, nach Gestalt und Aussehen seit einem halben Jahrhundert keinerlei Aenderung erfahren haben. Denn wo sollte diese Verschiedenheit auch zu suchen sein? In der Güte? Schweigen wir darüber! In der Form? Nun, die ist allerdings moderner geworden! Im Preise? Nein, die Preise sind schon aus dem Grunde keine höheren geworden, weil der Kreuzer von heute auch kein Kreuzer von ehemals mehr ist!

Nun aber, hat doch jeder Fabrikant die Aufgabe, in einem Zeitraume von einem halben Jahrhundert an seinem Fabrikate irgend welche sichtbare und durchgreifende Aenderungen vorzunehmen und nicht in letzter Reihe der Zigarrenfabrikant!

Monopol hin, Monopol her, schliesslich existirt ja das Monopol auch unter allen Umständen, dessen ist sich ja Jeder hewusst. Allein, man

will doch dem Zeitgeiste Rechnung tragen und Neues schaffen! Man will doch durch Darbietungen das Tabak-Monopol stets neu und neuer aufblühen sehen und dasselbe nicht nach einer Schablone führen, die mit der Neuzeit nicht gleichen Schritt hält!

Wir haben der Vermehrung der Sorten für den allgemeinen Verschleiss schon oft das Wort geredet und eine Negirung unserer Meinung ist noch niemals erfolgt, im Gegentheile, überall und aller Orten wurde unsere Meinung getheilt. Man hat uns aber stets und immer entgegengehalten, dass die Vermehrung der Sorten im staatlichen Betriebe auf ungleich grössere Schwierigkeiten stösst, wie auf dem Gebiete der Privatindustrie.

Gerne geben wir dies zu, nachdem uns diese Schwierigkeiten einleuchten und diese uns nicht unbekannt sind. Allein, was es zu bedeuten hat, dass man zwei Sorten, wie die Favoritas und die Regalia-Media ist, zwei verhältnissmässig billige und beliebte Sorten inländer Provenienz, dem Spezialitäten-Verschleiss überlässt, anstatt, dass dieselben für Jedermann zugänglich einen zehnfachen Consum erzielen sollten und könnten, das ist uns nicht recht einleuchtend. Unmöglich kann es doch die Verschleissprovision sein, welche im allgemeinen Verschleiss höher ist und die einen Pappenstiel bedeutet, welches das Hinderniss bietet, diese Sorten den Trafikanten zum Verschleiss zu übergeben. Nach keiner Richtung hin, so viel wir darüber auch nachdenken, will uns diese Angelegenheit, als mit den praktischen nützlichen Einrichtungen im Einklang stehend, motivirt erscheinen, wenn man die kleine Umänderung im Verschleiss unterlässt oder hinauschiebt.

Oder sollte die Herstellung dieser Zigarren, falls, wie anzunehmen ist, ihr Abgang ein immenser wäre, Verlegenheiten bereiten? Das kann doch unmöglich der Fall sein, zumal eine solche Befürchtung das Eingestehen einer Nichtleistungsfähigkeit gleich käme, ganz abgesehen davon, dass der wachsende Consum ebenso wenig einzudämmen ist, wie der Lauf der Donau, wenn ihm ein oder zwei Hände hinderlich sein wollen. Doch kommen wir zur Sache!

Der allgemeine Verschleiss bedarf einer Auffrischung, bedarf der Vermehrung der Sorten, bedarf einiger Sorten, welche 10, 11 und 12 Kreuzer kosten, bedarf auch einer milden, leichten, billigen Sorte, wie es die Regalia-Media ist und das alles wäre im Augenblicke da, wenn man jene kleine Umänderung vornehmen wollte, welche ohne jegliche Schwierigkeit ausführbar, ohne die Fabriken sonderlich zu belasten, ohne einen Nachtheil für andere gut gehende Sorten befürchten zu müssen, einrichten wollte. Was den Spezialitäten-Verschleiss selbst betrifft, so müssten dieselben nach und nach gemäss unserem Vorschlage bloss mit dem Verschleiss der ausländischen Sorten betraut werden, umso mehr, als der Natur der Sache nach Spezialitäten nur solche sein können. Es liegt ein grosser Widerspruch darin und erscheint beinahe absurd, dass Jemand in einem Spezialitätenladen eine Zigarre à 5, 6 und 7 Kreuzer suchen muss und die Zigarren à 24 Kreuzer in den für alle Welt zugänglichen Trafiken. Am Ende muss ja auch ein solcher, kaum begrifflicher Fehler in den Verschleissverhältnissen eine Aenderung erfahren, will man nicht nur materielle, sondern auch moralische Erfolge erzielen, welche die beiden Staatsmonopole mit Recht ins erste Treffen stellen, wo es gilt auf industriellem und kaufmännischem Gebiete Ehren einzuheimsen.

AJÁNLAT.

52001/98.

A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a lemondás folytán megürült Parajdi dohány nagyáruda kezelésének elnyerése végett írásbeli zít ajánlat útján ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1898. december 30-án, délelőtt 9 órára versenytárgyalás tüzetik ki.

Az árlejtés tárgyát ugyan a versenyzők által a dohányeladás után igénybe veendő ellátási díj fogja képezni, mindazonáltal a kir. kincstár fenntartja magának a jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, mi okból valamely versenyző semmi esetre sem támaszthat igényt a betöltendő dohány nagyárudának adományozása iránt, csupán azon okból, mert esetleg a legcsekélyebb eladási jutalékot veszi igénybe.

A dohány nagyáruda, melynek eddigi kezelője 2¹/₁₀-ed, azaz: kettő egész ¹/₁₀ százalék törzsdíjban részesült, a dohány-anyagot a marosvásárhelyi dohányárú raktárból szerzi be és dohányanyag beszerzés végett hozzá 56 dohány kis árus van utalva.

A dohány nagyáruda 1897. évi forgalma 35,506 frt 56 krt tett ki, melyből saját kisárudabeli elárusításra 1209 frt 74 kr., a hozzá utalt kisárudákra 34,296 frt 82 kr. esik. Továbbá megjegyeztetik, hogy a dohány nagyárusnak a bélyeg és váltóúrlapok eladásából 1¹/₂ százaléki jutalék jár.

A pályázók figyelmeztetnek, hogy a dohány nagyárus köteles a dohánygyártmányokat tartalmazó ládákat a kir. dohányáruda raktárból a megállapított érték lefizetése mellett tulajdonába átvenni. A nagyárudára nézve a tulajdonos köteles 8 napi szükségletnek megfelelő 729 frt 30 kr. azzal hétszázhuszonkilenc forint 30 kr. értékű tartalkészletet csonkithatatlan állapotban fenntartani s azonfelül még a saját kisárudája, valamint a hozzá utalt kisárusok ellátására kívántató szükséglettel ellátni; a dohány nagy- és azzal egybekötött kisárudát Parajdon élénk forgalmu helyen tökéletesen száraz és csinos bolthelyiségben személyesen kezelni és a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 44. §-ában megjelölt könyveket pontosan vezetni.

Mindegyik pályázó köteles a dohány nagyárudára nézve bánatpénzül 150 frt, azaz egyszázötven forintot vagy készpénzben vagy a budapesti tőzsdén jegyzett állampapírokban 50 kros bélyegjeggyel ellátott és sajátkezűleg aláírt lepecsételt ajánlatához csatolni és az ajánlatát, nagykorúságát, polgári állását és erkölcsi magaviseletét igazoló hatóságilag kiállított bizonyítékokkal ellátva, legkésőbb 1898. évi december hó 30-án reggel 9 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél posta útján vagy személyesen benyújtani.

A vállalkozó köteles a dohány nagyáruda kezelésével történt megbízásáról vett értesítés után, a dohány nagyárudát haladéktalanul átvenni, ellenkező esetben, s abban az esetben is, ha ajánlatától önként visszalépne, bánatpénzét elvesztí és a dohány nagyáruda betöltése végett veszélyére és kárára újabb versenytárgyalás fog kiíratni.

Azon pályázók bánatpénze, kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, a versenytárgyalás befejeztével vissza fognak adatni, az elfogadott vállalkozó bánatpénze azonban vissza tartatik.

Sz.-Udvarhely, 1898. december 7.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Hilfsredakteur: Ferd. nand Heltai.

Neumayer Ede, Budapest Szerecsen-utca 35.